

Davutoğlu'ndan flaş açıklamalar

BAŞBAKANLIğI NEDEN BIRAKTIđINI AÇIKLADI

Davutoğlu'ndan flaş açıklamalar

28 Ağustos Çarşamba 2019 21:58

Davutoğlu, Başbakanlığı bıraktığı dönemi de "İhtilaf edilen konuları devlet hayatı içinde çözmek gerekir. Fikir ayrılıklarının ilkesel bir noktaya geldiğini hissettiğimde ve çözülmeyeceğini düşündüğümde devlet krizi çıkacağına görevi bırakmaya karar verdim" diyerek anlattı...

Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı'na çıkarken Başbakanlık ve AKP Genel Başkanlığı'na taşıdığı Ahmet Davutoğlu, geçen günlerde söylediği ve çokça tartışılan "**Terörle mücadele defterleri açılırsa birçok insan, insan yüzüne çıkamaz; 7 Haziran ile 1 Kasım arası en kritik dönemlerden biri**" sözleri sonrası ilk kez kameraların karşısına geçti.

Davutoğlu, Başbakanlığı bıraktığı dönemi de "**İhtilaf edilen konuları devlet hayatı içinde çözmek gerekir. Fikir ayrılıklarının ilkesel bir noktaya geldiğini hissettiğimde ve çözülmeyeceğini düşündüğümde devlet krizi çıkacağına görevi bırakmaya karar verdim**" diyerek anlattı.

AKP delegesi yapılmayarak bir anlamda ihraç edildiğini de söyleyen Davutoğlu, "**Beni ihraç etmelerini beklemiyorum, beni zaten tarihten ihraç ettiler. Bakın beni nasıl ihraç ettiler. Tebessüm ederek burayı açacağım çünkü ancak tebessüm edilebilecek bir şey. Kongre'de ben AK Parti delegesi yapılmadım**" ifadelerini kullandı.

TV5'te Suat Toktaş'ın sunduğu 'Düşünme Vakti' programında Mustafa Yılmaz, Özlem Akarsu Çelik ve Gürkan Zengin'in

sorularını yanıtlayan Davutoğlu'nun açıklamalarından satır başları şöyle:

Benim konuşmam bir saat. O cümle 27 saniye. Dostoyevski'nin romanının bir bölümünü okursanız oradan bir suç çıkarabilirsiniz. Bütününü okursanız oradan bir klasik çıkar. Bana saldırmak maliyetsiz. Muhalefet bana saldırdığında bir maliyeti yok. Özellikle iktidara yakın medya kuruluşlarında saldıranlar ise ödüllendiriliyor.

Ben şunu dedim. Sandıktan çıkan neticeye saygı göstermek gerekir. Bu adayların seçime girmesi için bir engel varsa bu YSK'nın yetkisinde. Eğer göreve başladıktan sonra suç işlemişlerse mahkemeye çıkarılmalı. Benim teröre destek verdiğim gibi bir argüman sundular. Bunu 31 Mart'tan önce Öcalan'dan mektup getirip, kardeşini televizyonlara çıkaranlar bunu bana söylüyorlar. Beni tanıyan seven insanlar bile bana soruyorlar. Peki kim bu suçlamayı yapan? Benim dönemimde hükümette yer almış isimler ya da MHP yöneticileri. Halktan bir talep geldi ve ben bu konudaki pozisyonumu netleştirdim. Terörle mücadele benim için en net unsurdur dedim ancak bu hukuken olmalı. Bana eleştiri getiren 2 yer vardı.

Niye 7 Haziran-1 Kasım dedim. O dönem benim mecliste çoğunluğum yoktu. 1 Kasım'dan sonra zaten çoğunluğu kazanmış ve terörle mücadelede risk alabilecek durumdaydım. 7 Haziran sonrası HDP çoğunluğu kaybettiğimiz için tahrike başladı. O zaman onları da uyardık, eğer siz siyasi partiyseniz bu eylemlere destek vermeyin dedik. O dönem şehitler verdik. 3 Temmuz günü güvenlik birimlerine talimat verdim. Nasıl olsa geçici bir hükümet var. Biz tahrikler de yaparız eylemler de yaparız dediler. Bütün terör örgütleri harekete geçti. 7 Haziran akşamı verdiğimiz sözün gereği olarak bu devleti, milleti 1 saniye kimsesiz bırakmayız dedik. Bütün kurumlar harekete geçti ve mücadele başladı.

O dönem terör örgütünün her türlü tahriki yapmasını beklersiniz. Beni üzen iki şey oldu. Birisi MHP Genel Başkanı'na koalisyon için gittiğimde terörle mücadeleye destek için bizim hükümetlerimize destek vermesini bekledim. Beni şaşırtan sonuç yaptığımız tekliflere MHP'nin Genel Başkanı'nın hayır demesi. Şimdi diyor ki 'hayır demedik' diyor. Ben kendisinden izin alarak halkın önüne çıktım ve reddettiğini söyledim. Şimdi kendisi böyle bir şey yok diyor. MHP tarafından bana 'sandığa saygı gösterildin, demokratik hukuk devletinin gerekleri uygulansın' dediğim için saldırı oluyor. Bana teröre destek verme suçlamasında bulundular ve kimsenin bunu yapmaya hakkı yok, ben böyle bir şeye izin vermem. Arkasında meclis çoğunluğu olmadan terörle mücadele kararı almış kaç kişi var?

"VAN'DA BU ŞEHİTLERİN CENAZESİNE KATILIRKEN KONGRE İÇİN ALEYHİMDE İMZA TOPLANDI"

"Beni derinden üzen diğer gelişme 12 Eylül kongresine giderken toplamda 29 şehit verdiğimiz hafta Van'da bu şehitlerin cenazesine katılırken benim arkadaşlarım kongre için bazı delegelerden imza toplamaya çalışıyorlardı. İkinci eleştirim ben cenazelerdeyken İl Başkanları'ndan, kongre üyelerinden benim karşımda imza topluyorlardı. Ben Ankara'ya döndüğümde 'ateş çemberinden geçerken sizinle MKYK listesi müzakere etmem' dedim. Bunlar yersiz söylenmiş sözler değil. MHP'lileri tenzih ederim, AK Parti tabanını tenzih ederim, onlar teröre karşı mücadeleye destek veren insanlardır. AK Parti'den benim tarihimi silmeye çalıştılar.

Tehdit yoktu. İki husustan bahsettim ve ikisini de açtım. Hayatım şeffaftır, sözüm açıktır, bir şey söylersem net söyler ve spekülasyon yapılmasına izin vermem. Tehdit alıyorum. Bedel ödetmek bir tehdittir. O hiç önemli değil, o yola çıkan bunları göze alınmıyorsa çıkmamalı. İyi niyetli eleştirileri anlarım. Başımın üzerinde yeri var. O 27 saniyelik konuşmadan bunları çıkaranlar, üzerinde tepinenler FETÖ, PKK ve troll çeteleridir. Bu üçünün bana karşı bir ittifak etmesi bile birçok şeyi ortaya koyuyor. O dönemdeki bütün mücadele demokratik hukuk devletinin içinde verilmiştir. O gün yaşananlar devlet tarafından yapıldı da PKK mazlum gibi bir algı var. Benim Başbakanlığım döneminde yapılan her şeyin hesabı verildi. O dönemki saldırıların failleri yakalandı ve yargılandı.

O dönemdeki birçok kamu görevlisi hakkında yürütülen birçok soruşturma var. Bir kişinin sürüklenme görüntüleri vardı. O görüntü bana geldiğinde 'terörle mücadele yürütebiliriz ama insanlık onurunun ayaklar altına alınmasına izin vermeyiz' dedim. Soruşturma başlatıldı. Terörle mücadeleye destek veririm ama demokratik hukuk devleti ilkeleri ve insan hakları her zaman daha önemlidir.

Benim literatürümde hiçbir arkadaşım ile ilgili geçmişi karıştırma gibi bir şey olmaz. Kongrede bana yapılanı unutamıyorum. Dava arkadaşlığı böyle olmaz dedim, en azından terörle mücadeleyle uğraşırken bunlar olmamalıydı dedim. Bir diğeri de halkın vicdanı. Eğer o vicdandan korksaydım sokağa çıkmazdım.

"BİZİM ÜSTÜNÜ ÖRTTÜĞÜMÜZ BİR ŞEY YOKTUR"

7 Haziran-1 Kasım arasında Gar saldırısı olduğunda öyle bir acı hissettim ki, oradaki bütün yaralıları ziyaret ettim. Başbakan olarak görevim o acıyı yüreğinde hissetmektir. Arkasında kim vardır hepsini araştırırsınız. Benim o zaman Başbakan olarak görevim şuydu, ülkeyi bir an önce hükümete kavuşturmak. O yüzden koalisyon görüşmelerinde samimi davranmaya gayret ettim. Olamayınca bir an önce seçime gitmeye çalıştım. Meclisten güven oyu alamamış bir hükümet zaaf çıkartabilirdi. Hiçbir zamanda devlet otoritesi kavramını kullanmadım. Kullanılması gerektiğini düşündüğüm kavram kamu düzeniydi her zaman. Eğer bütün sayfalar açılırsa açıklamalar var, o hendekleri kimin kazdığının da açıklamaları var. Benim vicdanım da bu anlamda huzurlu. Türkiye o dönemde zaafa düşmemişse, herhalde en büyük pay sahiplerinden biri o dönemi yöneten Başbakan'ın olmalı. Belki bazı acı hatıralar vardır, ortaya çıkar ama bizim üstünü örttüğümüz bir şey yoktur. Bana yapılan en ağır itham teröre destekti. Bana bunu söylemeseler ben o açıklamaları yapmazdım.

"İki polisin öldürülmesi olayında FETÖ'nün emniyet güçleri ve silahlı kuvvetler içine sızmış unsurları çok ciddi provokasyon yaptılar. Devletin içine bir şey sızmışsa her an tetikte oluyorsunuz. Ceylanpınar saldırısını PKK terör örgütü üstlendi. Suroç'u da IŞİD üstlendi. Suroç'ta hukuku bir süreç işledi. Ceylanpınar'da da şüphelileri gözaltına alındı ve beraat etti, bu yargının kararıdır, ben hukuka bunlar suçludur ve cezalandırır diyemem ki. Doğal olarak onunla ilgili bir bilgim yok. Ceylanpınar saldırısının PKK tarafından yapıldığı ve sahiplendiği net.

"O HAFTA SİYASETİN MAKYEVELİST TARAFIYLA İLGİLİ BİR ŞEYLER YAŞADIM"

Ben Van'da şehitleri defnederken benim aleyhimde liste çalışması yapıyorlardı. Bunu neden yaptıklarını bilemiyorum, onlara sormak lazım. Beni üzen ve şaşırtan buydu zaten. Ben siyasetin böyle olduğunu düşünmüyordum, belki saf bir düşünce. O hafta siyasetin Makyelist tarafıyla ilgili bir şeyler yaşadım. Gereğeleri onlara sormak gerekir. Herhalde bir Genel Başkan kendine uygun bir teşkilat kuracaktır, Genel Başkan ona göre davranacaktır. Ben Cumhurbaşkanı'mızdan almış olduğum MYK'da da değişiklik yapmadım, isimleri getiren onlar. Bu konuda izahatı o arkadaşların yapması gerekir. Bugün Bahçeli'ye çok yakın bazı yazarların, zamanında ben Bahçeli'yi alkışladım diye beni ihanetle suçladığı olmuştur. Koalisyon görevlerini de yürüttüm, aldığım görevi bir tiyatro olarak sürdürmem ama koalisyon yapılamıyorsa seçime de gitmemiz gerekiyordu. 63. Hükümet olarak da oradaki arkadaşların hepsine teşekkür ediyorum.

Çözüm süreci, bu topraklarda o dönemde kendi içimizde bir meseleyi çözeceksek, bundan daha güzel bir şey olabilir miydi? Hepimizin beklentisi Mayıs 2013'te Türkiye sınırları dışına çıkılması ve silahların bırakılmasıydı. 2013 yazı üzerine bir çalışma yapmak istiyordum çünkü Türkiye ve Orta Doğu karakterini etkileyen tarih odur. Hepimiz bu konuda seferber olmuşken IŞİD sahneye çıkarıldı, Mısır darbesi yaşandı ve bütün Arap Baharı demokratik niteliğini kaybetti, otokratik rejimlere geri dönüldü, Suriye'de kimyasal silah kullanıldı ve her türlü şiddeti mazur görüldü. Türkiye'de de Gezi ve 17-25 Aralık yaşandı.

"O DÖNEMDE TÜRKİYE'DE ÇÖZÜM SÜRECİNİN YÜRÜYOR OLMASI..."

O dönemde Türkiye'de çözüm sürecinin yürüyor olması Türkiye'nin alametifarikasıdır. Terör örgütü bunu nerede istismar etti, kamu sürecini bozacak eylemler düzenleme suretiyle. Sn. Başbakanımız bütün o süreçleri kendisi yönetti ve kendisi öne çıktı, biz de o dönem destekledik. Terör odaklarının dağıtılması için görüşmeler yürütüldü. Bunu görenler terör örgütlerini kullanarak bunu kamu düzeninin olmayacağı yeni bir düzen olarak değerlendirmeye çalıştılar. Ben Başbakanlığı devraldığım da Cumhurbaşkanı FETÖ ile mücadeleyi ve çözüm sürecini sürdüreceksiniz dedi. O zamanki tablo, bu sürecin suistimal edildiğini ortaya koydu. 7 Haziran seçimlerinden sonra bunların amacının çözüm değil, Suriye gibi tamponlar oluşturmak olduğu ortaya çıktı. 22 Temmuz'da Ceylanpınar'da bu tablo yaşanınca terörle mücadele net bir şekilde başladı. Kamu düzeni olmayan bir süreç veya çözüm olamaz. Çözüm sürecinin ne kadar samimi bir şekilde başlattıysak, kamu düzenini de o samimiyetle korumaya çalıştık. Başbakanlık görevini bıraktığımda Türkiye'de tek bir hendek, tek bir barikat, illegal bir yapılanma kalmadı. Dağlara doğru bir mücadele başlatıldı. Bugün de terörle mücadele konusunda yapılan her adıma destek veririm ama bölge halkının kalbini kıracak ya da demokratik hukuk devletine aykırı ne varsa karşı çıkarım.

Eğer bir yerde görüş ayrılığı yoksa orada özgür düşünce yoktur. 12 Eylül Anayasa'sı diye ucube bir anayasası var ki, tüm yetkiyi başbakana, yetkisizliği cumhurbaşkanına vermiş. Bu anayasal ucube durum bazı şeyleri çözmeyi zorlaştırdı, tabii ki Cumhurbaşkanı'yla görüş ayrılıkları yaşadık. Bu zinhar birilerini tehdit için kullanılmış bir şey değil, bu konular devlet mahremiyeti içinde olan hususlardır. Cumhurbaşkanı'mız açmadıkça açmadım, açmam. Şu yüzden söyledim onları da, AK Parti kurumsal kimliği altığında teröre destek açıklaması yapıldığı için kimse kusura bakmasın, onun altında kalmam.

"DEVLET KRİZİ ÇIKACAĞINA GÖREVİ BIRAKMAYA KARAR VERDİM"

İhtilaf edilen konuları devlet hayatı içinde çözmek gerekir. Fikir ayrılıklarının ilkesel bir noktaya geldiğini hissettiğim de ve çözülmeyeceğini düşündüğümde devlet krizi çıkacağına görevi bırakmaya karar verdim. Geçmişini bilen biri olarak burada fedakarlık yapmayı tercih ettim.

Türkiye'de 3Y ile mücadele edilseydi, enflasyon yüzde 4 olsa, enflasyon düşük olsaydı, şeffaflık yasası geçmiş olsaydı ve halk siyasetçilere güvenseydi daha az kitap yazmaktansa siyasette mutlu olurum.

Son 3 yılı şöyle tarif edeyim, gördüğüm hususları zikrettim ve her türlü faaliyete katıldım. Referandumda yanlış bir sisteme gittiğimizi gördüm. Cumhurbaşkanı'yla da görüştük. 15 Temmuz'dan sonra o olayla ilgili kanaatlerimi kendisine aktardım. Anayasa Paketi ortaya çıktığımda Binali Yıldırım ve Cumhurbaşkanı'na çok ciddi sakıncalar içerdiğini ifade ettim. Kampanyalara katılmayacağımı ve inanmadığım bir şeyi savunmayacağımı da ifade ettim. Dış politikayla ilgili görüşlerimi ve ittifaklarla ilgili görüşlerimi de izah ettim. 2018 seçimine giderken de Erdoğan adayımızdır diye destek ifade ettim ve o an milletvekilliğim de bitti. Ayrılığımın bu yana istişare için 1 kere bile çağırılmadım, bütün görüşme talepleri benim tarafımdan yapıldı. İçerde kalsın diyorlar ya, demek ki arkadaşların bana ihtiyacı yok diye düşündüm. İnanmadığım bir sistemin içinde yer almak düşünmeyeceğim bir şeydir. Davutoğlu parti içinde bunları söylüyor hala makam beklentisinde diyen bazı kişiler var. Biliyorum onları onların hayatı hep öyle geçmiştir. İnanmadığım bir sistem içinde bir beklentim olmaz. O günden beri de düzelmesini bekledim. Özellikle bu yılın başından itibaren bu konuda ümidim sarsıldığı için bana gelen arkadaşlarla istişare etmeye başladım. İlk talepler AK Parti saflarından gelmeye başladı. 15 Temmuz'daki il başkanları sırf benim dönemimde görev yaptıkları için görevden alındılar. Orada halkla birlikte mücadele etmiş insanlar, bırakın metal

yorgunluğunu yorgunluğu tanımamış insanlar. Bunları görünce AK Parti'deki temel görüşlerle ilgili çok ciddi kaygılar bana geldi. Bana gelen arkadaşlarla ne yapacağız diye düşünmeye başladık ve sonucunda manifesto ortaya çıktı. Altında benim imzamin olmasının sebebi, 31 Mart'tan sonrasında 4 yıl seçim olmayacağı düşüncesiyle bir manifesto yayınladık. Buradaki amaç düzelmesi, sistemi zayıflatmak değil. Beni ihraç etmelerini beklemiyorum, beni zaten tarihten ihraç ettiler.

Bakin beni nasıl ihraç ettiler. Tebessüm ederek burayı açacağım çünkü ancak tebessüm edilebilecek bir şey. Kongre'de ben AK Parti delegesi yapılmadım. Düşünün ki rahatsızlık geçirdi diye Deniz Baykal bir vefa duygusuyla milletvekili yapıldı. Yapsınlar diye söylemiyorum ben kendim reddettim. 2018 kongresinde o görevleri yürütmeme rağmen delege yapılmadım. AK Parti ile tek bağımlı üyeliğim. Delege yapsınlar diye söylemiyorum, burada kopuş bizden değil. Trenden inenler diye kimler kastedildi, 2 senedir bunu dinliyoruz. Biz makineci koltuğunda otururken itildik. 'Eyvallah' dedik, 'istikametinde gitsin de itilmemiz sorun değil' dedik. Bir sürü insan ortak kaygılarını yansıttı o metinde. Şu an AK Parti içinde olan insanlardan da destek aldık. Manifesto şahsi bir metin değildir. Şöyle düşünün, 31 Mart seçimleri bitsin ve her şeyi net koyalım ortaya dedik. 2 yol vardı. Ben üçüncüsünü düşünmüyordum. 1, metin yazalım ve etrafında konuşalım denmesiydi. 2, dönüp denebilirdi ki 'böyle diyorlar ama doğru değil'. Bu da yapılmadı. Üçüncü yol yok saymaktı, bu yapıldı. Şöyle düşünülüyor, bazı yazılarak olmuyor, bari konuşarak anlatalım. Bu yüzden konuşmaya başladık. Ekonomi iyi yönetilmiyor ve sadece dış baskılarla bunu ifade edemezsiniz. Dünyada gelişmiş enflasyon yüzde 1,2. Bizim gibi ülkelerde 4,9. Bizdekini başarı gibi yansıtıyorsanız bu olmaz. Bir de TÜİK hesaplarına güven kalmamışsa... Ekonomide liyakata güven verelim, rasyonel adımlar atılsın dedik, onlara da sessiz kalındı. O konuşmalardan sonra bize söylenen neydi, 'ihanet ediyorsunuz'. İkinci gelen de 'ümmeti bölmek'. Bunlar bizi yaraladı.

Biz kimseyi bölmedik, ben dini kavramların bu kadar yozlaştırılmasına temelden karşıyım. Eğer ümmet bir bütünlükte 81 milyon vatandaşımız bunu bir parçasıdır. Bizim dinimizde kimseyi aforoz etme gibi bir yetki yok. Ümmetin derdi var diyoruz sadece, suçlamayı bırakın onunla ilgilenin. Ekonomik krizle, adalet yerlerde sürünüyor onunla ilgilenin. Hz. Ömer'in adaletini söylemekle adalet gelmez. Bir de 18. kuruluş yıl dönümümüzde benim AK Parti'nin kendi içinde ıslah edilip tekrar ayağa kaldırılmasına olan inancım gittikçe azalıyor. Ya içerden bir hareket başlaması lazım ama öyle bir ihtimal yok. Yukarıda da düzleme iradesi yok. Bizim nihai sorumluluğumuz herhangi bir partiye ve gruba değil, millettir. Önümüzdeki günlerde tekrar çağrılarımı yapayım bütün yetkililere, söylediğimiz ilkeleri tekrar gözden geçirin. Bizim değil o miras, bu yüzyılların mirası. Bizim babalarımızın dedelerimizin mirası, şahsi bir miras olarak göremeyiz. Manifestoyu bir daha okuyun. Orada yanlış söylemişsek her türlü şeyi söyleyin. Ama ihanet gibi suçlamalarla kalbimizi kırmayın. Çıkın söyleyin 'Eski Başbakan yanlış söylüyor, adalette sıkıntı yok, nepotizm yok' diyin.

Hiçbir mevki ve makam peşinde değilim, bazıları bunu zikrettiği için söylüyorum. Manifesto ile koyulan ilkeler AK Parti'nin kurucu ilkeleridir. 100 yıllık ülkemizin kuruluş ve devlet olarak sürdürülebilirlik ilkeleridir. AK Parti kurulurken ortak akılla kuruldu, biz manifestoda bunları hatırlattık. Biz AK Parti'yi hiç kullanmadık tabir olarak, biz arkadaşlarla AK Parti'nin AKP'leştiğini düşünüyoruz. Biz herkesle konuşmaya hazırız. Ankara'da 'gelin mahallelerimizden çıkalım, gelin konuşalım, bizim buna ihtiyacımız var'. Yoksa bu mesele bizim çağırılıp 'bu kurulda bir yer vermek istiyoruz' diyerek çözülecek bir mesele değil. Onlar dese ki gelin konuşalım, konuşuruz. Bana en ağır hakaret etse de, konuşmamın tamamını dinlemeden hakaret edenlere de biz 'gel' deriz. Ümidim yok oldu diyorum. Eğer önümüzdeki günlerde bu çağrımız yanıtız kalırsa, 'yeni bir hali yeni bir yol olarak bağlamaz' lazım. Dikkate alınmazsa yeni bir yoldan kastım da açıktır. AK Parti'nin genel başkanlığını yapmış birisi olarak, duam AK Parti'nin kendi eksenine dönmesidir.

"YENİ BİR YOL YENİ BİR PARTİYE YÖNELİR Mİ, YÖNELİR"

Bu linç ve yok sayma karşısında, kimle gelseniz, kimle olsanız da bu meydandayız, bu meydana kalacağız, -siyaset ve devlet meydanını kastediyorum- çok geç olmayan bir vakitte bu yeni bir yolun ana hatlarını milletimizle paylaşacağız. Yeni bir yol yeni bir partiye yönelir mi, yönelir.

Süreçtir bu, dinamizmi verecek olan şey budur. Nisan ayında böyle bir soru sorulsaydı daha uzun bir zaman olacağını söyledim. Bir devlet adamının, bir diplomatın yapmaması gereken şey erken davranmamaktır. Ben ihraç etmelerini beklemiyorum, zaten ihraç ettiler.

Vefa üzerine kurulan bir parti, benim adımları silseler gocunmam. 2015 tarihini silerseniz, o dönem görev yapan herkesi yok saymış oluyorsunuz.

Odatv.com

□

Ahmet Davutoğlu

arşiv

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VIDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

